

Voorziening garantieregeling

De voorziening is berekend conform de in de Museum cao vermelde maatregelen en criteria inzake flexibele pensioenregeling en VUT overgangsregeling, die van toepassing zijn op de medewerkers, die eveneens aan de in de cao vermelde richtlijnen voldoen.

Voorziening jubilea uitkering

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringsbijdragen

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringsbijdragen. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomst de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vast activa.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De aflossingsverplichtingen voor het komende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Na de eerste waardering tegen reële waarde worden schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATSBEPALING

Opbrengstverantwoording

Subsidies en overige bijdragen

Projectsubsidies- en bijdragen worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. De exploitatiesubsidie OCW ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de exploitatierekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Een eventueel overschot of tekort wordt via een door OCW voorgeschreven systematiek via resultaatbestemming ten gunste of ten laste van het bestemmingsfonds OCW gebracht. Na afloop van de cultuurperiode 2013-2016 beslist OCW of het bestemmingsfonds dient te worden terugbetaald danwel door de stichting mag worden ingezet ten behoeve de nieuwe cultuurperiode.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslag-vergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. De Stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2016 90%.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Overige baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december 2016

(in euro's)

VASTE ACTIVA**I Materiële vaste activa**

	Verbouwing/ Tuin en Park	Bedrijfs- installaties	Inventaris en inrichting	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingswaarde	5.450.051	1.314.620	8.962.305	4.750.503	20.477.479
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-2.821.345</u>	<u>-1.279.807</u>	<u>-8.178.479</u>	<u>-2.945.222</u>	<u>-15.224.853</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>2.628.706</u>	<u>34.813</u>	<u>783.826</u>	<u>1.805.281</u>	<u>5.252.626</u>
Mutaties					
Investerings	493.927	32.825	404.885	220.675	1.152.312
Desinvesterings	-644	-	-	-	-644
Afschrijving desinvesterings	644	-	-	-	644
Correctie oude jaren	-	-	-	60	60
Afschrijvingen	<u>-458.758</u>	<u>-12.752</u>	<u>-334.013</u>	<u>-501.027</u>	<u>-1.306.550</u>
	<u>35.170</u>	<u>20.073</u>	<u>70.872</u>	<u>280.292</u>	<u>-154.178</u>
Stand per 31 december					
Aanschaffingswaarde	5.943.334	1.347.445	9.367.190	4.971.178	21.629.147
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-3.279.459</u>	<u>-1.292.559</u>	<u>-8.511.492</u>	<u>-3.446.189</u>	<u>-16.530.699</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>2.663.875</u>	<u>54.886</u>	<u>854.698</u>	<u>1.524.989</u>	<u>5.098.448</u>

De verzekerde waarde bedraagt € 9.744.934.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
--	-------------------	-------------------

VLOTTENDE ACTIVA

II Voorraden

Overige voorraden

Publicaties c.q. voorraad museumwinkel	<u>271.568</u>	<u>284.947</u>
	<u>271.568</u>	<u>284.947</u>

III Vorderingen

31-12-2016 31-12-2015

Debiteuren

Te ontvangen per 31 december	<u>124.058</u>	<u>202.534</u>
	<u>124.058</u>	<u>202.534</u>

In de vorderingen op handelsdebiteuren is een bedrag begrepen van € 0 (2015: € 0) met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Overige vorderingen en overlopende activa

Omzetbelasting	516.880	699.998
Te ontvangen bedragen	612.243	1.176.443
Te ontvangen rente	1.300	5.003
Voorschotten personeel	3.219	4.314
Vooruitbetaalde bedragen	723.955	662.039
Museumkaart	334.651	95.619
Diversen	<u>1.869</u>	<u>1.124</u>
	<u>2.194.117</u>	<u>2.644.540</u>
	<u>2.318.175</u>	<u>2.847.074</u>

In de overige vorderingen is begrepen een bedrag van € 0 (2015: € 0) met een resterende looptijd langer dan 1 jaar .

IV Effecten

Effecten	<u>751.902</u>	<u>699.299</u>
----------	----------------	----------------

De effectenrekening is afkomstig uit de nalatenschap van Fritz Liefkes.

V Liquide middelen

Gelden onderweg	81.790	67.698
Kredietinstellingen	<u>5.341.981</u>	<u>5.768.992</u>
	<u>5.423.771</u>	<u>5.836.690</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. De onder de liquide middelen opgenomen deposito's betreffen uitsluitend deposito's die direct of vervroegd opvraagbaar zijn.

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Het resultaat dat resteert na dotatie en onttrekking aan de bestemmingsfondsen en de vervangingsreserve bedrijfsinstallaties, ofwel het resultaat uit de reguliere exploitatie van het museum, bedraagt € -1.204.905. Het handboek verantwoording cultuursubsidies musea schrijft voor: "OCW-subsidie die nog niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt (zie artikel 26 van het Bekostigingsbesluit) dient opgenomen te worden in een bestemmingsfonds OCW."

Het resultaat na specifieke bestemming komt uit op een negatief resultaat. Dit is conform de interne financiële jaarplanning 2016. De resultaatsbestemming komt voor 26% ten laste van de algemene reserve en voor 74% ten laste van het Bestemmingsfonds OCW.

RESULTAATBESTEMMING:

Totaal Resultaat		-1.317.407	
Toevoeging BGL		-391.496	
Onttrekking reserve OCW huurverlaging		1.421.446	
Onttrekking bestemmingsfonds Liefkes		93.358	
Toevoeging vervangingsreserve installaties		-45.187	
Toevoeging bestemmingsfonds Kan Sioe Yao		-1.973	
Toevoeging bestemmingsreserve		-975.000	
Onttrekking Rita Bolland Fonds		11.354	
Resultaat na specifieke bestemming		-1.204.905	
Algemene reserve (26%)		-317.337	
Correctie resultaatverwerking 2013*		190.759	
Mutatie algemene reserve 2016		-126.578	
Bestemmingsfonds OCW (74%)		-887.568	
Correctie resultaatverwerking 2013*		-190.759	
Mutatie bestemmingsfonds OCW		-1.078.327	
	Exploitatie rekening		
Totale opbrengsten	4.132.111		
Overige subsidies/bijdragen	1.171.966		
Rente opbrengsten	9.680		
Eigen inkomsten	5.313.757		26%
Onderdeel overige subsidies	759.697		4%
OCW Onderdeel Tropenmuseum	5.500.000		
OCW Onderdeel huren	861.180		
OCW Onderdeel exploitatiebijdrage	7.741.277		
Bijdrage OCW	14.102.457		70%
Eigen inkomsten + Bijdrage OCW	20.175.911		100%

In 2013 is het gehele negatieve resultaat ad EUR 232.633 ten laste van de algemene reserve gebracht omdat er nog geen bestemmingsfonds 2013-2016 was gevormd. In de toelichting van jaarrekening 2013 is hierbij aangegeven dat bij omvang van het bestemmingsfonds 2013-2016 aan het einde van de cultuurperiode 2013-2016 dit negatieve resultaat alsnog in mindering op het bestemmingsfonds 2013-2016 wordt gebracht. Het negatieve resultaat 2013 is na rato verdeeld over het bestemmingsfonds OCW en de algemene reserve en in bovenstaande resultaatverdeling verwerkt.

VI Algemene reserve

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Het verloop was als volgt:		
Stand per 1 januari	2.707.823	2.407.320
Resultaatbestemming	<u>-126.578</u>	<u>300.503</u>
Stand per 31 december	<u><u>2.581.245</u></u>	<u><u>2.707.823</u></u>

VII Bestemmingsreserves

	<u>31-12-2016</u>	<u>Resultaat Bestemming</u>	<u>31-12-2015</u>
Bestemmingsreserve revitalisering buitenmuseum	975.000	975.000	-
Bestemmingsreserve overig	<u>85.604</u>	<u>-</u>	<u>85.604</u>
	<u><u>1.060.604</u></u>	<u><u>975.000</u></u>	<u><u>85.604</u></u>

Bestemmingsreserve revitalisering buitenmuseum

Onderdeel van de subsidieaanvraag voor de periode 2013-2016 van het Afrika Museum was de revitalisering van het buitenmuseum. Mede als gevolg van de organisatorische ontwikkelingen in de afgelopen beleidsperiode, meer specifiek de gerealiseerde fusie, is aan dit plan nog geen uitvoering gegeven. Deze reserve is derhalve gevormd ter dekking van de uitgaven van dit plan.

Bestemmingsreserve overig

Deze reserve is gevormd ter dekking van uitgaven groot onderhoud aan gebouwen, terreinen en buiten museum van de locatie Berg en Dal.

VIII Bestemmingsfondsen

	<u>31-12-2016</u>	<u>Resultaat Bestemming</u>	<u>31-12-2015</u>
Vervangingsreserve Bedrijfsinstallaties	977.740	45.187	932.553
Bestemmingsfonds restant subsidie OCW tot 2012	-	-225.257	225.257
Bestemmingsfonds restant subsidie OCW 2013-2016	18.210	-853.070	871.280
Bestemmingsfonds huisvesting OCW	644.874	-1.421.446	2.066.320
Bestemmingsfonds Liefkes	971.884	-93.358	1.065.242
Bestemmingsfonds masterplan Tropenmuseum	2.081.632	391.496	1.690.136
Bestemmingsfonds Tholenaar-van Raalte	151.819	-	151.819
Bestemmingsfonds Kan Sioe Yao	14.029	1.973	12.056
Bestemmingsfonds Rita Bolland	<u>48.111</u>	<u>-11.354</u>	<u>59.465</u>
	<u><u>4.908.299</u></u>	<u><u>-2.165.829</u></u>	<u><u>7.074.128</u></u>

Vervangingsreserve Bedrijfsinstallaties

Dit fonds is gevormd uit de herwaardering van de om niet ingebrachte bedrijfsinstallaties € 400.783 van de RGD/VRROM en een eenmalige storting € 277.000 van de RGD/VRROM betreffende vervangingsgelden. In de subsidie van het Ministerie van OCW is met ingang van 2005 structureel € 146.284 opgenomen als bijdrage voor kosten en vervanging van bedrijfsinstallaties. Deze subsidie wordt in het resultaat verantwoord. Uit deze bijdrage is de serviceverlening bedrijfsinstallaties betaald, evenals afschrijvingslasten bedrijfsinstallaties.

De boekwaarde van de om niet ingebrachte bedrijfsinstallaties is ultimo boekjaar nihil.

Bestemmingsfonds restant subsidie OCW tot en met 2012

Dit betreft een voormalige post T(echnische) V(ervangingsgelden), door OCW toegekend ter vervanging van bouwkundige of installatie gerelateerde zaken. De toegekende gelden worden niet altijd in het jaar van verstrekking besteed. De nog niet bestede gelden worden toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW TV-gelden. Op verzoek van OCW is deze post hernoemd naar "restant subsidie OCW tot en met 2012".

Het verloop was als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	225.257	225.257
Resultaatbestemming	<u>-225.257</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>225.257</u></u>

Bestemmingsfonds restant subsidie OCW vanaf 2013-2016

Dit betreft een reserve die door ons wordt aangehouden waarin we het niet bestede deel van de door OCW verstrekte subsidie over de periode 2013 tot en met 2016 reserveren.

Het verloop was als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	871.280	504.089
Resultaatbestemming:		
- resultaatbestemming	<u>-853.070</u>	<u>367.191</u>
Stand per 31 december	<u><u>18.210</u></u>	<u><u>871.280</u></u>

Bestemmingsfonds huisvesting OCW

Conform de brief van OCW met kenmerk 564882 d.d. 21 november 2013 is het verschil tussen de definitieve huur 2016 en de door de RGD in 2013 in rekening gebrachte huur gereserveerd in een bestemmingsfonds. Ter voldoening van deze egalisatieschuld heeft OCW de instellingssubsidie in 2016 verlaagd met € 3.703.148.

Het verloop was als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	2.066.320	429.148
-onttrekking	<u>-3.703.148</u>	<u>1.637.172</u>
Resultaatbestemming:		
-huurverlaging	<u>2.281.702</u>	<u>1.637.172</u>
Stand per 31 december	<u><u>644.874</u></u>	<u><u>2.066.320</u></u>

Bestemmingsfonds Liefkes

Het fonds is gevormd vanuit de nalatenschap van de heer Fritz Liefkens. De gelden zullen besteed worden in overstemming met de gemaakte afspraken met de executeur-testamentair van de nalatenschap.

Het verloop was als volgt:	2016	2015
Stand per 1 januari	1.065.242	1.064.752
Stortingen	17.641	20.000
Beleggingsresultaat	53.902	45.216
Bestedingen	<u>-164.901</u>	<u>-64.726</u>
Stand per 31 december	<u>971.884</u>	<u>1.065.242</u>

Bestemmingsfonds masterplan Tropenmuseum

De bijdrage van de BankGiro Loterij mag worden gebruikt voor aankoop, restauratie en presentatie van de collectie. Het museum ontvangt een jaarlijkse uitkering van de BankGiro Loterij van € 500.000 alsmede afritten in het kader van lotverkopen. De bijdragen zullen worden aangewend voor bestedingen in het kader van het Masterplan.

Het verloop was als volgt:	2016	2015
Stand per 1 januari	1.690.136	1.162.448
Bijdrage		
- ontvangen uitkeringen	568.327	554.351
Bestedingen		
- masterplan 1.0 en 2.0	<u>-177.131</u>	<u>-26.331</u>
Stand per 31 december	<u>2.081.632</u>	<u>1.690.136</u>

Het bestemmingsfonds per ultimo 2016 wordt gereserveerd voor bestedingen in het kader van de verbouwing van het Tropenmuseum (Masterplan Tropenmuseum).

De verdeling ten aanzien van het Masterplan is als volgt:	2016
Bestemmingsfonds t.b.v. dekking afschrijvingslasten Masterplan 1.0 (1 ^e fase)	865.495
Bestemmingsfonds t.b.v. dekking afschrijvingslasten Masterplan 2.0 (2e fase)	1.216.137
Stand per 31 december	<u>2.081.632</u>

De bestedingen voor het Masterplan 1.0 hebben grotendeels plaatsgevonden in 2015. Het project is afgerond in 2016. De bestedingen voor het Masterplan 2.0 zijn aangevangen in 2016 en lopen door tot en met 2018. Ook de bijdragen van de BGL in die jaren zullen voor het Masterplan worden aangewend, voorzover nodig.

Bestemmingsfonds Tholenaar- van Raalte

Het Tholenaar-van Raalte fonds is een legaat. Het is bedoeld voor aankopen en onderzoek op het gebied van beeldcultuur of fotografie.

Het verloop was als volgt:	2016	2015
Stand per 1 januari	151.819	159.319
Bestedingen	<u>-</u>	<u>-7.500</u>
Stand per 31 december	<u>151.819</u>	<u>151.819</u>

Bestemmingsfonds Kan Sioe Yao

Het Kan Sioe Yao fonds is een fonds op naam. De doelstelling van het fonds betreft het bijdragen aan het behoud van het nog in Nederland aanwezige erfgoed van Chinees-Indonesische Peranakans.

Het verloop was als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	12.056	-
Bijdrage		
- ontvangen schenkingen	15.000	30.000
Bestedingen		
- bestedingen	<u>-13.027</u>	<u>-17.944</u>
Stand per 31 december	<u>14.029</u>	<u>12.056</u>

Bestemmingsfonds Rita Bolland

Het Rita Bolland Fonds is een legaat. Rita Bolland is een oud-conservator textiel van het Tropenmuseum. Het is bedoeld voor aankopen en onderzoek op het gebied van textiel.

Het verloop was als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	59.465	59.465
Bestedingen	<u>-11.354</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>48.111</u>	<u>59.465</u>

AANKOOPFONDS**IX Aankoopfonds Collectie**

Dit fonds is gevormd uit een schade-uitkering door AON en de opbrengsten van een veiling van voorwerpen. Dit fonds wordt aangewend ter verbetering van de kwaliteit van de collectie.

Het verloop was als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	172.948	74.806
Toevoeging	-	113.142
Bestedingen	<u>-</u>	<u>-15.000</u>
Stand per 31 december	<u>172.948</u>	<u>172.948</u>

VOORZIENINGEN

X Voorziening jubilea uitkeringen

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	59.313	61.337
Onttrekking regulier	-11.144	-11.398
Toevoeging	<u>11.685</u>	<u>9.374</u>
Stand per 31 december	<u><u>59.854</u></u>	<u><u>59.313</u></u>

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend. Circa € 14.299 (2015: circa € 14.498) heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

LANGLOPENDE SCHULDEN

XI Investeringssubsidie	<u>31-12-2016</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Vrijval</u>	<u>31-12-2015</u>
Voor beeldentuin	6.958	-	17.042	24.000
Voor aanleg tuin	-	-	20.961	20.961
Voor beveiliging	-	-	8.136	8.136
Voor veiligheid	17.464	-	19.103	36.567
Voor keerlus	49.641	-	9.703	59.344
Voor inrichting tentoolzalen	118.210	-	78.810	197.020
Voor masterplan	303.000	-	33.000	336.000
Voor kinderruimte	109.000	-	29.000	138.000
Voor tentoonstelling	<u>140.000</u>	-	<u>104.000</u>	<u>244.000</u>
	<u><u>744.272</u></u>	<u>-</u>	<u><u>319.755</u></u>	<u><u>1.064.027</u></u>

De investeringsbijdragen zijn van diverse subsidieverstrekkingen tot aan 2015 ontvangen bijdragen ter dekking van afschrijvingslasten van grote investeringen. Het bedrag ad € 1.064.027 valt over een langere tijd vrij, in onderstaande tabel is de vrijval weergegeven.

Resterende schuld	744.272
< 1 jaar	227.525
Tussen 1 en 5 jaar	411.747
> 5 jaar	105.000

XII Langlopende schuld

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stand per 1 januari	103.620	153.000
Aankoop collectie	<u>347.370</u>	-
	450.990	153.000
Aflossing	-94.958	-49.380
Kortlopend deel	<u>-92.058</u>	<u>-49.380</u>
Stand per 31 december	<u><u>263.974</u></u>	<u><u>54.240</u></u>

De toename van de langlopende schuld in 2016 betreft de aankopen van collectiestukken. De looptijd van de schuld is onderstaand weergegeven.

Resterende schuld	356.032
< 1 jaar	92.058
Tussen 1 en 5 jaar	184.321
> 5 jaar	79.653

KORTLOPENDE SCHULDEN

(ten hoogste een jaar)

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
XIII Crediteuren	<u>908.167</u>	<u>1.539.845</u>
XIV Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	259.939	259.256
Pensioenen	<u>53.249</u>	<u>139.963</u>
	<u>313.188</u>	<u>399.219</u>
	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
XV Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld- en dagen	533.094	566.048
Vooruit ontvangen bedragen	1.804.461	942.440
Nog te betalen bedragen	511.538	254.900
Overige schulden	<u>2.220</u>	<u>101</u>
	<u>2.851.313</u>	<u>1.763.489</u>

Onder de overlopende passiva is begrepen een bedrag van € 519.000 (2015: € 167.000) met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Verplichtingen

Huur

In 2017 wordt een huurovereenkomst aangegaan voor het museumgebouw te Leiden en de vier loodsen te 's-Gravenzande. De overeenkomst loopt tot 31 december 2021. In het kader van het nieuwe museumstelsel is het museum vanaf 1 januari 2017 verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van deze panden. Het museum neemt de diensten die voortvloeien uit de hieraan verbonden dienstverleningsovereenkomst af van het Rijksvastgoedbedrijf.

Tevens is er een huurovereenkomst met de Stichting Afrika Collecties, vertegenwoordiger van de Congregatie van de Heilige Geest welke de eigenaar is van de gebouwen die het Afrika Museum in gebruik heeft. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2017.

Voor het Tropenmuseum is een huurovereenkomst afgesloten met het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT). Deze overeenkomst loopt eveneens tot en met 31 december 2017. De totale huurprijs voor alle locaties bedraagt € 3.083.725 per jaar (begroting 2017). Voor de locatie Leiden wordt dit bedrag gedekt door de subsidie verstrekt door het Ministerie van OCW. In 2016 is de verleende huisvestingssubsidie hoger dan de te betalen huur. Het restantbedrag van de huisvestingssubsidie (voor 2015: € 2.281.702) wordt op aanwijzing van OCW bestemd.

Lease

Ultimo 2016 bestaat er een leaseverplichting van € 96.418 voor de periode 2017 t/m 2021, voor kopieer- en scanapparatuur. Van dit bedrag loopt € 26.860 binnen een jaar af, € 69.558 heeft een looptijd langer dan een jaar en vervalt binnen 4 jaar.

Bankkrediet en gestelde zekerheden

Door de ING Bank is per 1 mei 2001 een rekening-courant faciliteit ter beschikking gesteld van € 453.780. Per balansdatum wordt van deze faciliteit geen gebruik gemaakt. Als zekerheid voor zowel de lening als bovengenoemde kredietfaciliteit zijn de bedrijfsinventaris en alle vorderingen nu of in de toekomst aan de ING Bank verpand. Per 1 april 2017 wordt deze faciliteit beëindigd.

Rechten

Subsidie OCW Cultuurperiode 2017-2020

Door het Ministerie van OCW is in het kader van de Culturele basisinfrastructuur (BIS) voor de jaren 2017-2020 het volgende subsidiebedrag toegekend:

Subsidiebedrag (DCE/1056946) voor Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen

2017	€ 10.306.019
2018	€ 10.306.019
2017	€ 10.306.019
2020	<u>€ 10.306.019</u>
	€ 41.224.076

In het kader van de zorg voor het beheer en van museale cultuurgoederen op grond van de Erfgoedwet voor 2017 een bedrag toegekend van € 6.401.086.

Subsidie Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK)

Door het Amsterdams Fonds voor de Kunst is een subsidie toegekend van € 201.740 per jaar voor de periode 2017-2020 (totaal € 806.960). Deze subsidie is toegekend in het kader van het kunstenplan, meer specifiek ten behoeve van het Tropenmuseum junior.

Erfenis Fritz Liefkes

De in 2010 overleden Fritz Liefkes liet – op enkele kleinere legaten na – zijn gehele verzameling Indonesische kostbaarheden plus zijn gehele vermogen aan de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde na. Aan deze erfenis zijn de voorwaarden verbonden dat er binnen drie jaar een overzichtstentoonstelling wordt gehouden, er een fraaie catalogus van de collectie wordt gepubliceerd en dat het geld besteed wordt aan de versterking van de Indonesië collectie. Aan deze voorwaarden is inmiddels voldaan. De nalatenschap in natura en in contanten wordt tussen 2011 en 2015 door de executeur testamentair de heer Jan Veenendaal gefaseerd overgedragen. De collectie komt ter vrije beschikking van de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde. Uiteindelijk zal de collectie Liefkes deels worden opgenomen in de rijkscollectie en deels worden verkocht. De besluitvorming daarover heeft nog niet plaats gevonden.

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2016

(bedragen in Euro's)

BATEN

Opbrengsten	2016	Begroting	2015
<u>Directe opbrengsten</u>			
Publieksinkomsten			
Inkomsten uit entreegelden en (museum) kaarten	2.554.126		2.355.567
Inkomsten uit horeca-exploitatie	522.702		485.142
Verkoop artikelen	482.186		438.770
Fotowinkel	15.307		18.262
Educatieve activiteiten	256.333		173.535
	<u>3.830.654</u>	<u>3.227.900</u>	<u>3.471.276</u>
Overige inkomsten			
Consulting	53.342		44.826
Bruiklenen	28.925		44.942
Publicaties	-		-
	<u>82.267</u>	<u>55.100</u>	<u>89.768</u>
<u>Indirecte opbrengsten</u>			
Contributie VCM	-35.516		32.500
Ruimte en faciliteiten	13.261		20.789
Doorberekende kosten	241.445		155.947
Diversen	-		-
	<u>219.190</u>	<u>155.000</u>	<u>209.236</u>
Totaal Opbrengsten	<u>4.132.111</u>	<u>3.438.000</u>	<u>3.770.280</u>
Bijdragen	2016	Begroting	2015
<u>Structurele Subsidie OCW</u>			
De ontvangen subsidie is als volgt opgebouwd:			
Huurbijdrage RMV (DCE/1045544)	4.539.489		4.511.966
Verlaging instellingssubsidie (DCE/1045133)	-3.703.148		-
Huurbijdrage AM (DCE/1047104)	24.839		24.688
	<u>861.180</u>	<u>7.036.654</u>	<u>4.536.654</u>
Exploitatiebijdrage RMV (DCE/1045544)	6.130.145		6.041.146
Exploitatiebijdrage AM (DCE/1047104)	1.611.132		1.587.741
	<u>7.741.277</u>	<u>10.642.951</u>	<u>7.628.887</u>
Subsidie Ministerie OCW	<u>8.602.457</u>	<u>17.679.605</u>	<u>12.165.541</u>
DMO/Gemeente Amsterdam inzake TMJ			
Structurele subsidie gemeente	<u>199.790</u>	<u>199.790</u>	<u>199.790</u>

<u>Overige subsidies/ bijdragen</u>	<u>2016</u>	<u>Begroting</u>	<u>2015</u>
Subsidie uit publieke middelen			
Subsidie BuZa via KIT	-	-	5.500.000
Subsidie OCW inzake Tropenmuseum *	5.500.000	-	-
Vrijval investeringssubsidies	209.755	209.755	265.967
AFK MixMaxBrasil	-		50.000
BNG bijdrage Keti Kotie	6.000		15.000
Mondriaanfonds aankopen	21.475		177.178
Mondriaanfonds Diversity	72.300		42.261
Mondriaanfonds Erfgoed Bonaire's toekomst	3.919		56.895
Mondriaanfonds Sixties	-		35.000
Mondriaanfonds Boeddha	50.000		
Mondriaanfonds Pulieksmobiliteit	38.242		
Mondriaanfonds Zwart en Wit	20.000		
NWO museumbeurs	39.826		
UTSN Twinning	30.441		
University Coventry / EU-Riches	33.850		86.000
Overige	34.099	547.416	54.851
	<u>6.059.907</u>	<u>757.171</u>	<u>6.283.152</u>
Bijdragen uit private middelen			
Waarvan particulier			
schenking van Berkel	8.652		2.900
schenking van Eeuwijk	34.220		34.220
schenking van Zuijlen	7.760		7.760
schenking Duynstee	4.500		4.500
schenking Corbeij	18.125		
schenking Schefold	21.701		
schenking Hus van Ham	10.000		
Schenking Kan Sioe Yao	15.000		30.000
Liefkes erven	71.543		65.216
Overige	16.926		22.314
	<u>208.427</u>	<u>88.380</u>	<u>166.910</u>
Waarvan bedrijven			
ANWB	-		20.548
Aramco - bijdrage Hadj	-		19.504
Djoser	10.000		-
Kon. Mus. Midden Afrika – RIME	-		12.576
Koninklijke Bibliotheek – Metamorfoze	-49.064		70.393
Shell	30.000		70.000
Universiteit Leiden	21.488		-
Overige	17.749		21.978
	<u>30.173</u>	<u>126.500</u>	<u>214.999</u>

	2016	Begroting	2015
Waarvan private fondsen			
Fonds21, Zwart Wit	-		11.250
Prins Bernard Cultuurfonds, Oceanië	-		17.000
Prins Bernard Cultuurfonds, MixMaxBrasil	-		75.000
Prins Bernard Cultuurfonds, Geisha	-		27.000
Prins Bernard Cultuurfonds, Boedha	15.000		15.000
Prins Bernard Cultuurfonds, Esscher	-		25.000
Prins Bernard Cultuurfonds, Sixties	-		30.000
Turing Foundation, Geisha	-		7.000
Turing Foundation, Boeddha	50.000		-
Vrijval investeringsubsidies	110.000		79.000
VSBFonds, Boeddha	50.000		-
VSBFonds, Body Art	-		45.000
Zabawas , Carnaval	10.000		-
	<u>235.000</u>	<u>175.000</u>	<u>331.250</u>
Waarvan goede doelenloterijen			
BankGiro Loterij	568.627		554.351
BankGiro Loterij – Magazijnen van de Wereld	67.123		-
BankGiro Loterij - I like Volkenkunde	62.616		169.555
	<u>698.366</u>	<u>695.000</u>	<u>723.906</u>
Totaal bijdragen uit private middelen	<u>1.171.966</u>	<u>1.084.880</u>	<u>1.437.065</u>
	<u>7.431.663</u>	<u>2.041.841</u>	<u>7.920.007</u>
Totaal subsidies / Bijdragen	<u>16.034.120</u>	<u>19.721.446</u>	<u>20.085.548</u>
Specificatie vrijval			
Investeringsbijdrage herinrichting			-
Investeringsbijdrage beeldentuin	17.042		37.210
Investeringsbijdrage aanleg tuin	20.961		60.504
Investeringsbijdrage beveiliging	19.103		22.197
Investeringsbijdrage veiligheid	8.136		19.537
Investeringsbijdrage keerlus	9.703		9.709
Investeringsbijdrage inrichting toonzalen	78.810		78.810
Investeringsbijdrage inrichting masterplan	33.000		9.000
Investeringsbijdrage inrichting kinderruimte	29.000		4.000
Investeringsbijdrage inrichting tentoonstelling	104.000		104.000
	<u>319.755</u>	<u>319.755</u>	<u>344.967</u>

*Op 25 maart 2016 is door OCW (DCE/879128) een projectsubsidie voor 2016 van € 5.500.000 verleend op grond van artikel 3 uit de overeenkomst inzake overdracht, exploitatie, subsidiëring Tropenmuseum getekend op 4 december 2013. De totale directe lasten zonder toerekening van overhead bedroegen voor het Tropenmuseum € 7.063.482. Hiermee is voldaan aan de voorwaarde dat de subsidie voor de exploitatie van het Tropenmuseum is aangewend.

LASTEN	2016	Begroting	2015
<u>Salarislasten</u>			
Lonen en salarissen	5.774.001		5.688.188
Sociale lasten	887.103		897.578
Pensioenlasten	606.114		614.883
Diverse personeelskosten	144.151		173.464
	<u>7.411.369</u>	<u>7.557.335</u>	<u>7.374.113</u>

In 2016 waren er gemiddeld 121 FTE in dienst (2015: 124)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Nationaal Museum van Wereldculturen van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Nationaal Museum van Wereldculturen is € 179.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband.

Leidinggevende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	K.J. Schoonderwoed
Functie(s)	Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	-
Individueel WNT-maximum	179.000
Bezoldiging	
Beloning	145.389
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	12.953
Subtotaal	158.342
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	158.342
Motivering indien overschrijving	nvt

Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0
Bezoldiging 2015	
Beloning	143.189
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	12.770
Totaal bezoldiging 2015	155.959
Individueel WNT-maximum 2018	178.000

Bezoldiging gewezen topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	W.C. Huivenaar	J. Sijmonsbergen
Functie(s)	Hoofd Bedrijfsvoering	Incubator
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	ja	ja
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	-	-
Individueel WNT-maximum	179.000	179.000
Bezoldiging		
Beloning	92.955	92.955
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.587	11.587
Subtotaal	104.542	104.542
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	104.542	104.542
Motivering indien overschrijving	nvt	nvt

Gegevens 2015	W.C. Huivenaar	J. Sijmonsbergen
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0
Bezoldiging 2015		
Beloning	91.487	91.487
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.293	11.293
Totaal bezoldiging 2015	102.780	102.780
Individueel WNT-maximum 2015	178.000	178.000

Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	mr. R.F. van den Bergh	L.J. de Waal	Prof. Mr. Dr. C.J.J.M. Stolker
Functie(s)	Voorzitter RvT	Waarnemend voorzitter RvT	Lid RvT
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900
Bezoldiging			
Beloning	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	-	-	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	-	-
Motivering indien overschrijding:	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015			
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2015	-	-	-

<i>bedragen x € 1</i>	mr. Sj. A. Rullmann	Drs. C. van Rappard-Boon	mr. J. Lamens
Functie(s)	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging			
Beloning	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	-	-	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	-	-
Motivering indien overschrijding:	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015			
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2015	-	-	-

is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 30 maart 2017

KPMG Accountants N.V.

W.A. Touw RA

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen inzake resultaatbestemming opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.